

ПЛАН НА ЛЕКЦИЯТА

Статистически контрол на процесите.

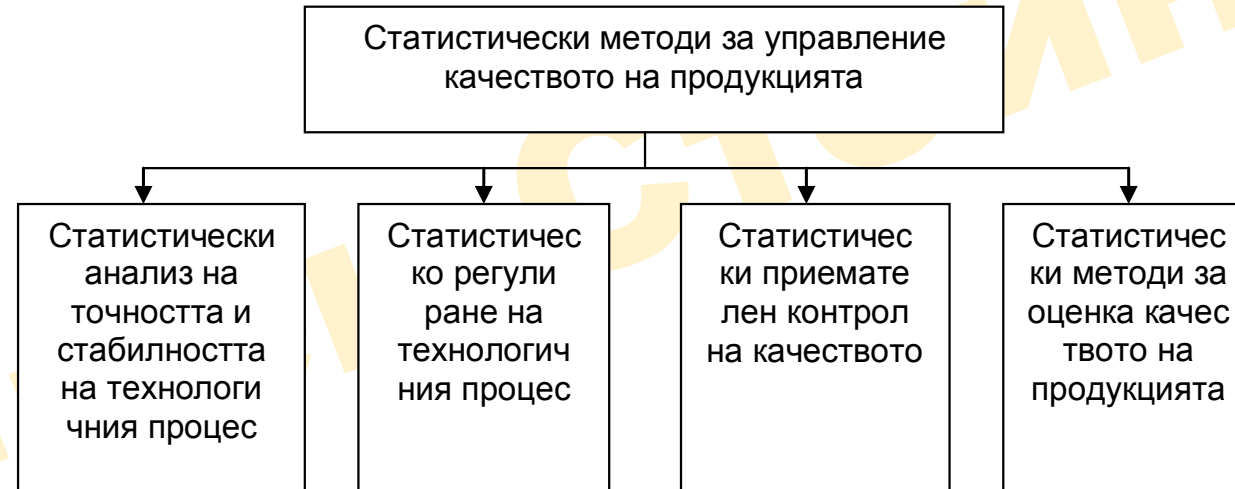
- Области на приложение
- Изменчивост на процесите
- Системен модел на контрола на процеса
- Система на статистическия контрол за постоянни подобрения
- Анализ на процеса
- Статистически контрол на качеството на продукцията
- Приемателен статистически контрол на качеството

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

Области на приложение

Предимства на статистическите методи в контрола на качеството:

- значително намаляване на загубите за провеждането му
- изключване на случайни изменения на качеството на продукцията

Основни области на приложение на статистическите методи за управление на качеството

Статистическите методи са базирани на Теорията на вероятностите и на Математическата статистика

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

Изменчивост на процесите

❖ Всеки процес има някакви изменения в крайния резултат

Тази изменчивост на получените данни има две характеристики, които могат да се получат от статистиката на изходния продукт:

- *централната тенденция (средните данни)*
- *естествената вариация/изменчивост (разсейване).*

❖ Процесът може да има два типа вариации:

- **с устойчив и постоянен модел във времето** (**контролируема**, по Деминг – обикновени причини) - **Common Causes of Variation 85-95%**
- **с променлив модел във времето** (**неконтролируема**, според Деминг – необичайни причини) - **Special Causes of Variation 5-15%**

❖ **Контролируема вариация (CC)**

- присъща, естествена
- причинена от физически ограничения
- статистически еднаква

❖ **Неконтролируема вариация (SC)**

- следствие от ненадеждното протичане на процеса
- има по-голямо въздействие от контролируемата.

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

Изменчивост на процесите

- ❖ **контролируема вариация** - присъща на процеса
  - ✓ не може да се намали без да се измени процесът
  - ✓ изискванието да се изпълнява спецификацията не влияе на вариацията
- ❖ **неконтролируема вариация** - контрол на изходни параметри и точно следене на процеса
- ❖ **Голямата неконтролируема обикновено скрива малката контролируема вариация**
- ❖ **За намаляване вариацията на процеса е необходимо:**
  - ✓ **първо** – да се контролира процесът чрез отстраняване на неконтролируемата вариация
  - ✓ **второ** – да се намери източникът на контролируемата вариация и да се отстрани от процеса

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

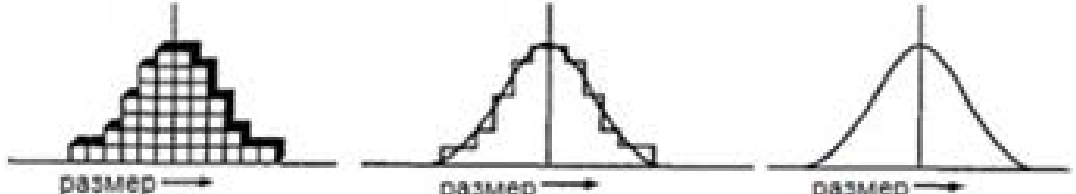
SC и CC вариации

частите се различават една от друга

размер →   размер →   размер →   размер →

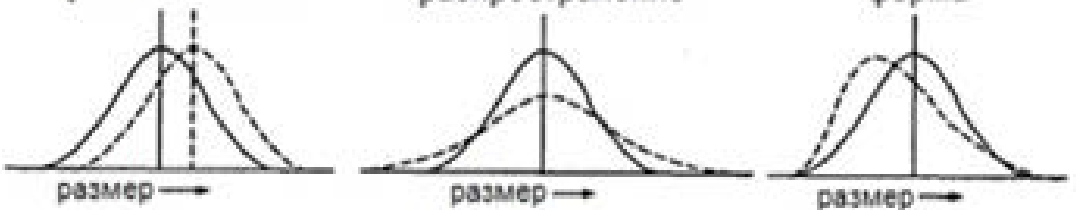
те очертават тенденция, която ако е устойчива, може да се опише като едно разпределение

размер →   размер →   размер →

разпределенията могат да се различават по

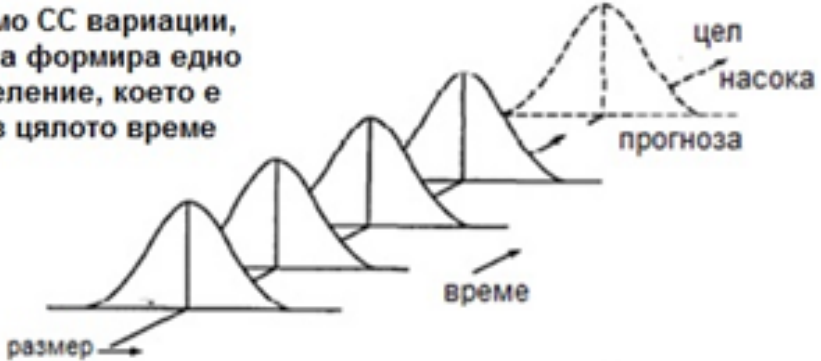
разположение   разпространение   форма

размер →   размер →   размер →

или някаква комбинация от тях

ако присъстват само CC вариации, изходът на процеса формира едно стабилно разпределение, което е предсказуемо през цялото време

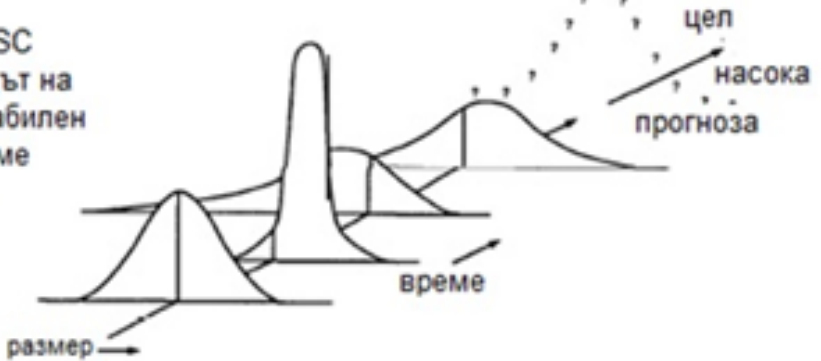

цел   насока   прогноза

време

размер →

ако присъстват SC вариации, изходът на процеса не е стабилен през цялото време

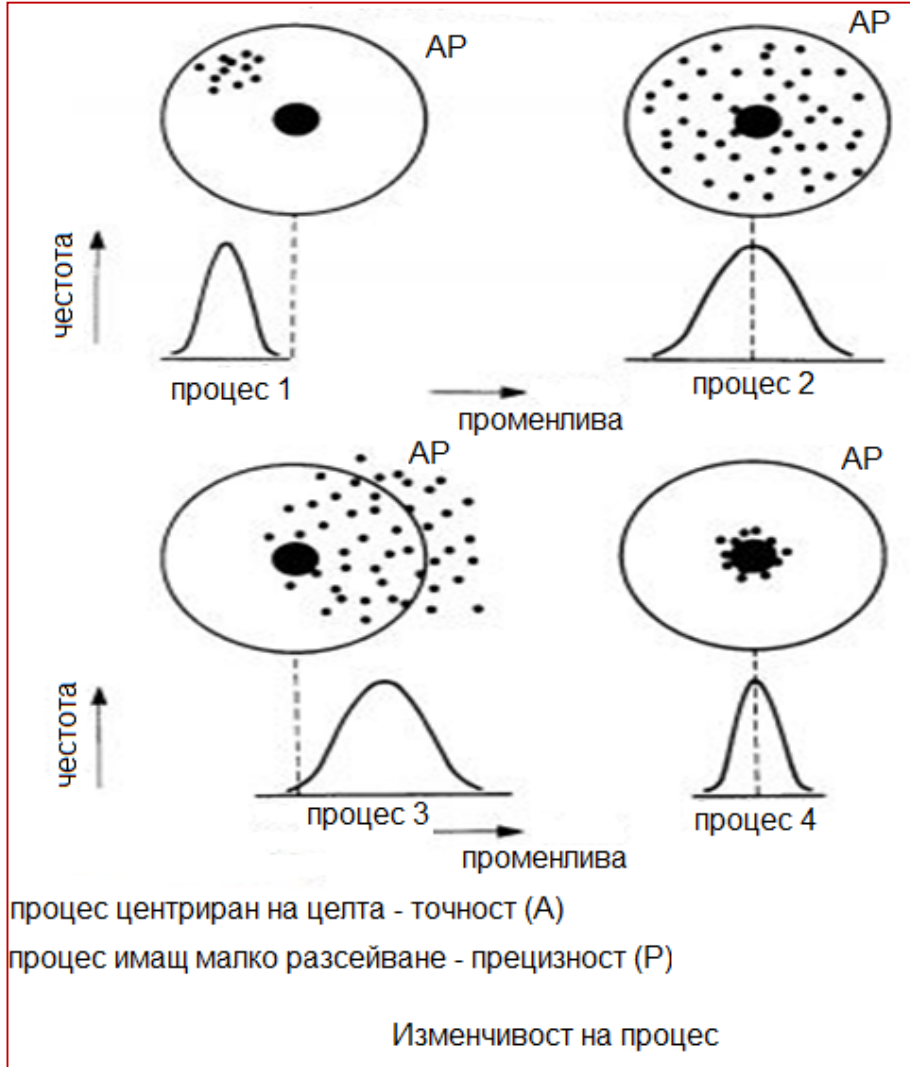
цел   насока   прогноза

време

размер →

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

SC и CC вариации

	контрол	
отговаря на изискванията	под контрол	извън контрол
приемлив	случай 4	случай 1
неприемлив	случай 2	случай 3

Идеален случай

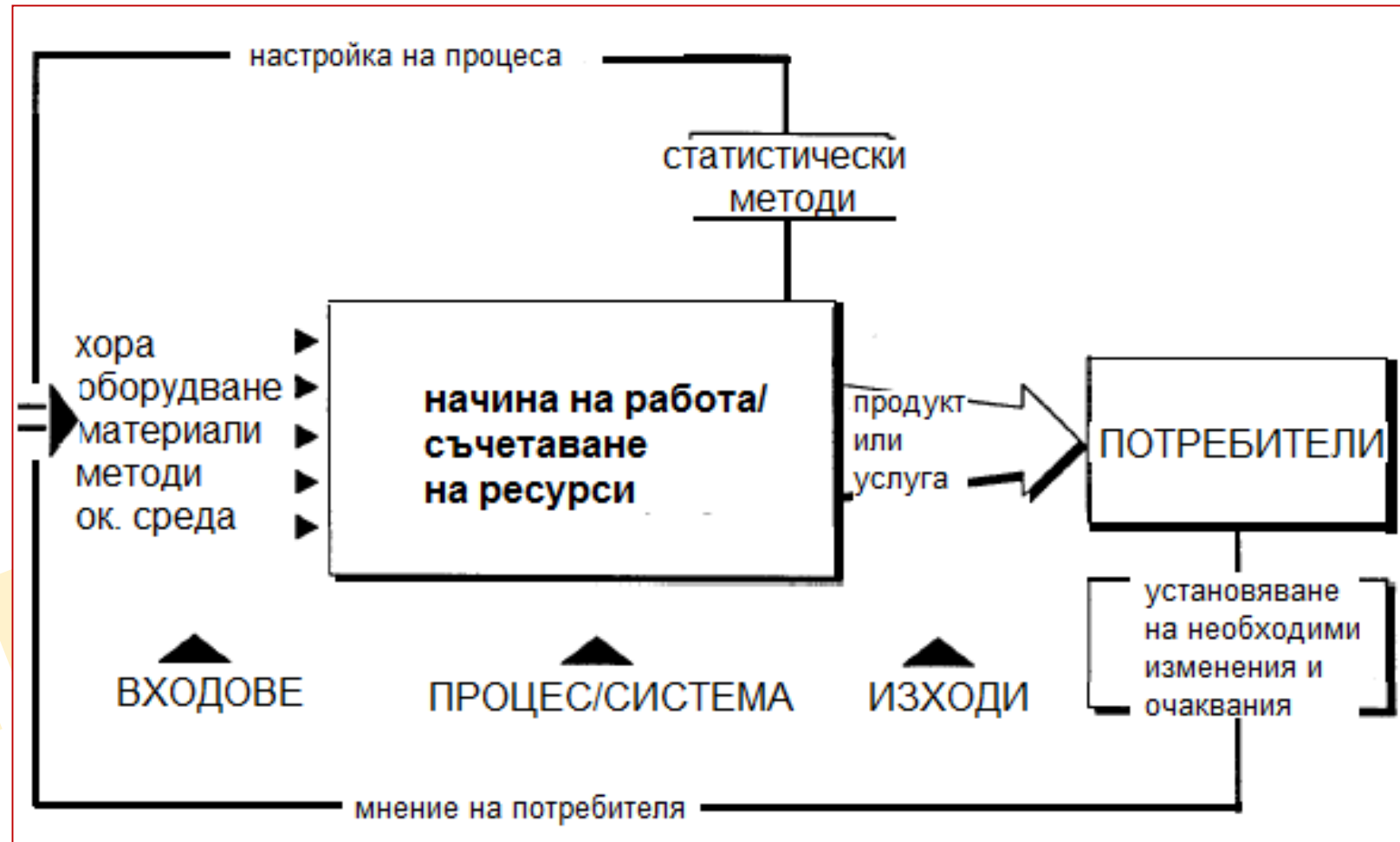
Трябва да се идентифицират SC вариации и да се въздейства

Има много CC вариации, които трябва да се редуцират

Трябва да се редуцират и двата вида вариации – SC и CC

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

Системен модел на контрола на процеса с обратна връзка

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

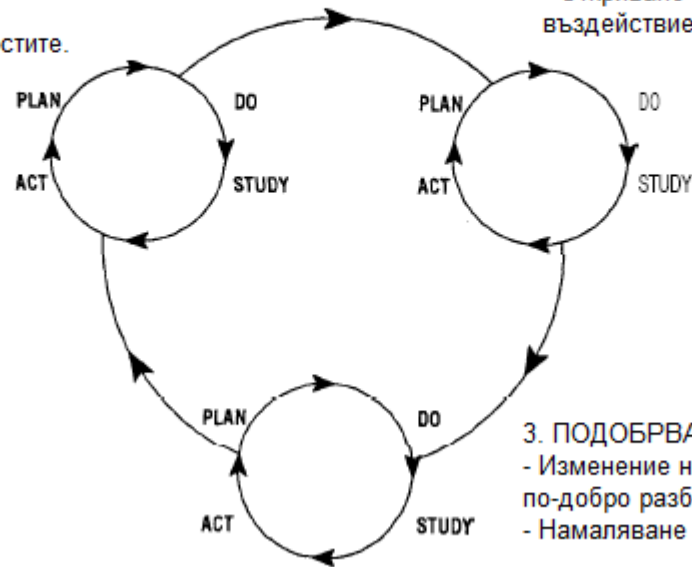
Система на статистическия контрол за постоянни подобрения

1. АНАЛИЗ

- Какво е трябвало да прави процеса?
- Какво може да бъде нередно?
- Какво прави процеса?
- Достигане състояние на статистически контрол.
- Определяне на възможностите.

2. ПОДЪРЖАНЕ

- Контролиране работата на процеса
- Откриване на СС вариации и въздействие върху тях

3. ПОДОБРВАНЕ

- Изменение на процеса към по-добро разбиране на СС вариациите
- Намаляване на СС вариации

Общата система на статистическия контрол може да се раздели на:

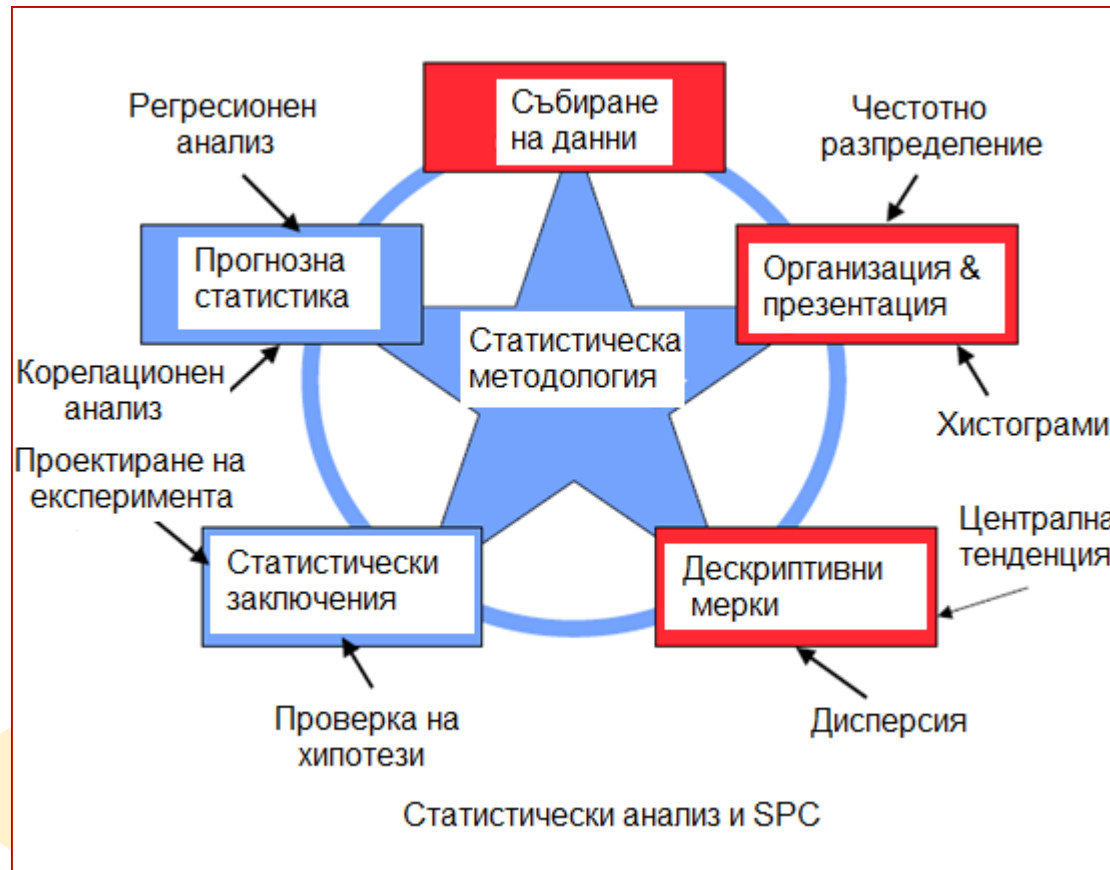
- измерване на процеса
- елиминирание на отклоненията в процеса
- контролиране на процеса
- подобряване на процеса

Този цикъл от четири стъпки може да се използва многократно за постигане на постоянни подобрения

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

Статистически анализ и контрол на процесите

Статистическият контрол на процеса (SPC) е система за мониторинг, контрол и подобряване на процеса, посредством статистически анализ

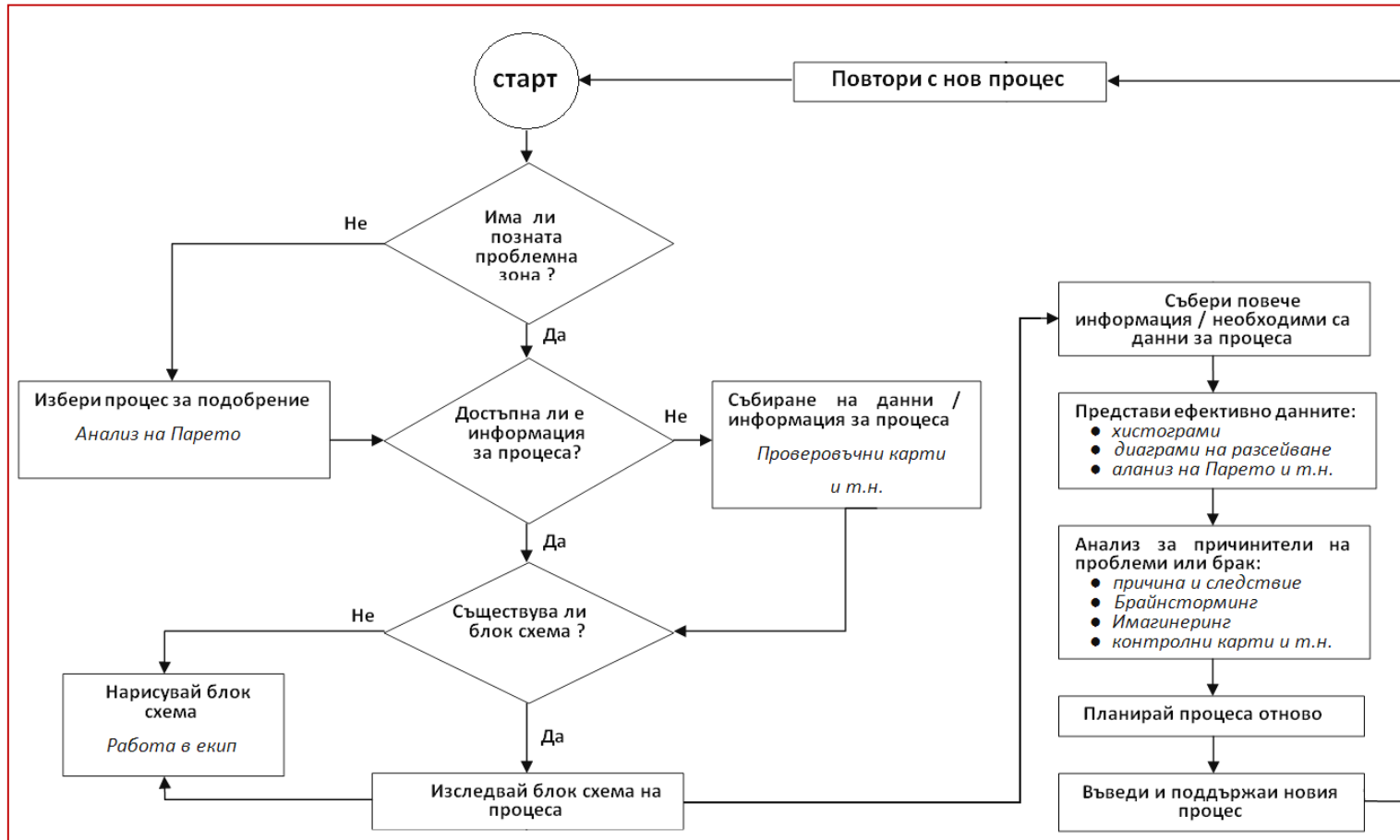
СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

Анализ на процеса

Цел:	Какво всъщност е направено? (или Какво всъщност е постигнато?) Защо дейността е необходима изобщо? Какво друго би могло, или би трябвало да се направи?	Елиминиране на ненужните части от работата.
Място:	Къде се извършва? Защо се извършва на това определено място? Къде другаде би могло, или би трябвало да бъде извършено?	Комбиниране където е възможно и/или пренареждане на операциите за по-ефективни резултати или намаляване на загуби
Последователност:	Кога се извършва? Защо се извършва през това определено време? Кога би могъл, или би трябвало да бъде извършен?	
Хора:	Кой е извършител? Защо се извършва от този определен човек? Кой друг би могъл, или би трябвало да го извърши?	
Метод:	Как е извършено? Защо е извършено по този определен начин? По какъв друг начин би могло, или би трябвало да бъде извършено?	Опростяване на операциите

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

Стратегия за непрекъснато подобряване на процеса

Стъпков подход за решаване на проблеми - всяка стъпка е отделна SPC техника, която е подходяща да бъде изпълнена на тази стъпка

Всеки процес има проблеми, които трябва да бъдат решени и SPC инструментите са универсални

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

Статистически контрол на качеството на продукцията

Същност на статистическите методи за контрол на качеството - за оценката на една съвкупност (партида) от N елемента може да се съди по резултатите от контрола само на част от съвкупността n (извадка), без да се извършва контрол на цялата партида. Това значително намалява разходите за контрол, като при това вероятността за грешки в оценката се доближава до тази при 100% контрол.

ВИДОВЕ СТАТИСТИЧЕСКИ КОНТРОЛ НА КАЧЕСТВОТО

□ **Статистически контрол на процеси (SPC - Statistical Process Control)** - методи, използвани в процеса на производството, с цел неговото проследяване, анализиране и управление. Те съставляват т. нар. **оперативен (текущ) статистически контрол**. Известни са и като статистически методи за регулиране на технологични процеси, тъй като дават възможност за своевременна намеса и отстраняване на причините, водещи до влошаване на качеството.

□ **Статистически приемателен контрол (AS - Acceptance Sampling)** - методи, използвани за **установяване на съответствието на желаните с постигнатите качествени параметри** на наблюдавания обект. Те се прилагат предимно за готова продукция, като предоставят възможност за оформянето на изводи относно необходимостта от вземане на мерки за подобряване на качеството.

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

Статистически контрол на процеси (SPC)

Основно средство за непрекъсната оценка на състоянието на процеса с цел неговото регулиране са **контролните карти**. Те представляват графичен метод, чрез който се **следи ходът на технологичния процес** и позволяват своевременно да се **откриват отклоненията** от нормалните характеристики на процеса и **тенденциите** към такива състояния.

Контролните карти имат две различни предназначения:

- като оперативно средство, което позволява операторът да реагира на всеки сигнал за изменение на процеса в неблагоприятна посока и да предприеме необходимите мерки за предотвратяване на появата на брак;
- като средство за получаване на информация за състоянието на процеса, която служи за подобряване на неговите характеристики.

Контролните карти се използват както в случаите, когато могат да бъдат измерени стойностите на контролираната величина, така и когато се извършва само качествена оценка на съответния параметър - "брак" или "годен", наличие или отсъствие на дефекти в изделието. В зависимост от вида на оценката контролните карти са два вида:

- контролни карти за количествени (измерими) признаци;
- контролни карти за качествени (неизмерими, алтернативни) признаци.

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПРОДУКЦИЯТА

Приемателен статистически контрол на качеството

Приемателният статистически контрол може да се прилага при **входящия контрол**, при **производствения контрол** и при **изходящия контрол**. За да е ефективно прилагането му е необходимо готовата продукция да отговаря на следните изисквания:

- да е резултат от масово или серийно производство;
- да е разделена на партии;
- да е складирана (или опакована) така, че да може да се вземе случайна извадка;
- да е резултат на добре настроен технологичен процес (т.е. да няма систематични, а само случайни отклонения на технологичните норми);
- да не изисква по никакви други съображения извършване на 100%- контрол.

Извадката трябва да бъде непреднамерена (репрезентативна), т.е. всяко едно от намиращите се в партидата изделия трябва да има еднакъв шанс да попадне в наблюдаваната извадка.

Признаците по които се проверяват изделията могат да бъдат отнесени към две основни категории - качествени и количествени.

- ✓ **Качествен признак** е такъв, при който всяко от контролираните изделия може да бъде класифицирано в една от няколко категории. Ако в частност тези категории са две, признакът е алтернативен. В този случай всяко контролирано изделие се класифицира като "годно" или "негодно" (качествено или дефектно).
- ✓ **Количествен признак** е такъв, при който за контролирания параметър се определя една величина, стойностите на която се изразяват в дадена мерна единица.